

ACC. N:R M. 16895:1.

I flaktrua där jag sätte upp i Flercadal
var det färre i alla gårdar som has
och alla socialgrupper, fast dockare
och de stående gårdena hade matnings
fläsk till dyrkodar. Tid 1900 sen framåt.
Gemensäpple "Falken", Islandsgörning. Bruna frön,
grönpäron, bergamottfr. Blå plommon, gula äpple.
Fläsket var de vanligaste. Sådant en bra
gummi honungsbär, Rose Formosa, Gransusten,
fläckapple, Cider & Melon, ostflakan Gyllenekris
lönne Tillisch, Baum (Osservanicepepplinusae)
liknade frukt. Tillianuspäron, Frankhalder,
Augustipäron, Clara Trips, Green Delitte,
Dabbel Philip, Diersapitka (Korjesta). Grönplommon
Bepericulatäfelskristen, Röde Glante,
gröngrön. Grönplommens har jag bara sett
på ett ställe i Flercadal, hos min ombror.
Sed äpplets Osservanicepepplinusae, ett alldeles

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

LRF 132

Härndal, by i
Härdinge socken
Hälsinglands län

3/2-68

"köt äpple, blanke fortetappa i lagom för
dig här in. Jag har sipp i men aldrig fått jag
på nöpt. Det har så att mina mepirälstrar
engrade i Florsdal på 1890-talet, de aulade en
stor härdgård, mifor var mycket intresserad,
det kemi sällskap som tilldrode, mifor fice-
risade och salade om vad alla träd hette
och när man kom till den trädet, kemi han inte
träd, och ränsade till med detta manu sedan
hett de "äpplen" mifor varierande uppflingar" men
varje midaomrön skulle vi åta ett äpple
på laständre magt så fick vi vara friska medee
äret, då kemi omrörde med dessa röda äpplen, jag
glömmer dem aldrig. Det var såcert ingen tanka
på klimat förförhållande eller hållbarhets-
o smakuriktning, det var ju sas fadern som
berlände, plattslan eller hushållningsssäll-
skaper, hjälpte till med treträdet.

Grismarks plautskela Janus i Flatenstad,
 Hallands Bushållnings sällskap, kunde man
 också i sista fruksträd ifrån. Det var inte så
 mycket med beskärningen från böjan, men
 om jag nu tänker på mitt omvälvda hår
 så känner det en trädgårdsärtale och brätte
 sig i Harndal 1912, han hade studerat i
 Danmark, då fick dock hjälps med beskär-
 ning från 1925-27, Janus det en träd-
 klippare som sedan sprutades fröden också,
 men det var ju inte allmänt, för det mest
 rätte de galna fröden som de till hämtades
 gårdarud. Han hjälptes av alla på fristaden,
 all fallfrukt skulle plockas upp räcke om regn,
 kring plommonträden lades filter och så ska-
 kades druvor. Äpple och päron plockades mer
 för hand i små säckar som man fäddade över
 hundet. I hand måste fröden var friga före
 hålla steget.

Fälfunkten skalades och trökades i kogn och
 urt i solen, den fräddes på tornen och trökades
 också, allt skulle få lagas varav på. In alla åt
 funk, de äldre skalade den. Den bästa funken
 hålldes på frukt i Halmstad. Torta fäst frukti
 som eftersätt. Den till grönblad till bjudningar
 och till jule. Ja det ansågs myrtrigt. Viudarna fick
 vara firandeplats på de flesta ställe men hos
 omvun byggdes ett fruktrum med hylla där låg
 frukten inuti packad hem med bjudningar till och
 mink. De skadad frukti kokades äpplevarvs. Tuffi
 frutti (äpple påm plomibyp.) längst äppelrin också.
 Ja jag tyckte det var att vi brändes krukor i kader
 i källaren. Lingon och äpple, lingon & påm kokades
 också ibyp. Berusetid lukekungen började hennes
 1930 då min äldsta syster gick på laubbushållsskola.
 Omvun kokades in som gruka. Källaren var
 utt på gården, murad med tegnensten och jord
 över.

Hun blev tidigt äuka, pojkarna var vid tullen
 alla, och de kom ihue och hjälpte till mycket,
 hon hade dessutom "piga" som en brudstöt hemma
 Det brukades med frukti och så spist kändes.
 Med häst och vagn, sedan mån trädgårdsmästaren
 kom, så skaffade hon takstolen en lastbil, som
 hon brödargarna satte en läghytta på och 2 bänkar
 så kunde han bli förtöjt närje dag (1920-25)
 Pisen har jag glömt, men har littererat i hä. Hon
 delade med sig av färsfrukten sitt grannar som
 ingen frukti hade. Det körtes inte, han gjorde
 en annan tjänst istället. Ja trädgårdsmästaren
 hade inget rörlig frukt. Ja främdringsarna
 är istället att ätas in frukti som desser, man
 körer istället att ha arbete med bokslättning
 sprutning, tillvaratagande, och de som
 har fruktträd så är det bara några få, och
 överläter det andra åt bryggare. Visst sät-

Främmer och den har varit propaganda för
frukt, och örnskör sådan! Till jätte man
äppelörner, det var likt Israels, de var all-
tid kusa och de äldre var inte så glupskar
på dem som barn. De köptes i handelsboden
men de kunnat bli jätte men varade bara nån
månad. 50-kr kr 1925-30. Skalade med
eller utan stekker. De byrds till granskorl,
man kunde också få en apelsin om man kom
itt årenes där vid midsommar. Ja man var inte
butskänd, och det var nägt extra tyckts
vara alla. Härmed gjorde vi inte apelsinsaff
förrän 1930 sann manuelad men inte i
stora mängder. Siften användes vid fär-
sylningarna med stekker men hett satten,
samt till citronsaffa vid begagnningar
eller kalas. De köptes i handelsboden
och inget pris. Nu användes ju citron nästan
engeligen i hushäller.

Jag körde som var skeppare hem hem med
många verk av mäns fikor Russin drottning fin
jue mån jag var barn, det köptes i Danmark,
ell skeppshandel, fristolen köptes också bland
de bladet i äppelsoppan.

Vita röda marta vintervår grönkrusbär
fanns och sattes redi jag hittade minne 1896.

Halln hade i hennes 1925 minne de liknade
med Fildhalln. Jag minns mån manna
1933 köpte några plantor Preussen förs föd-
boca i Gullbrändstorp, de var nya och folk ville
inte sälja ordem, och är de plantor har jag
de 1968 halln trivs här i Optingsgrytan.

Vintervår grönkrusbär var minne fin
mästerin och man fick köra ar granar och
släktningar (1900—) han gödsträd eller
galträd inte sätta fång kring buskarna man
gav. Bärbuskarna ord mästerin sak att bestämma

Ribären pressades på en gung, det kunde
sättas ihop och man "kunde röra ihärdigt" som jag
inte lyckte mig men blev trotsallt att äta.
Truskärren var det mest omhuldagg på, så
ni barn fick äta dem om ni inte ät skalat
för då kunde man få baruförlossning.
Man ät aldrig färska ribbar till desset.
Bröster ribbär pressades på flaskor som håll-
des blåmurin över, det var bra för alla
sjukdomar. Man gjorde vin av ribbären
också i stora damejurer och det jäste längre
ut på grunden 25-30 den senare. Man lade på
gantig jäst och drock lite efterskrud som det
var fint, och så föddes det innan i särmen
måndagsris. / Detta hade Fredriksson hänt i Flora-
dal, det hade Trädgårdsmästare Karlsson infört
från Sörjan hängt plautrusa från trummor, och
det var den tidiga svenska ren sultbärret
Abdumannen.

och det var under första världskriget 1914-18 ja
krimerna sköttes jämna landsbygdens, och område
var så mgo med att dom inte fick bli äldre
än här, det sätts upp rävje år på uppsättningarna
var alltid fullttagen. De såldes på frugt i lok
2 lit. Spankuttrarer som sålde då efter åv. Priset
när jag hjälptes 1930 var 2 kr för de första och
sen gick de kricka ner till 50 öre, somåbär kunne
man köpa för 25 rörelit. På landet köptes inte, det
var en rik man som badgård som hade förtjat ieradca
Floridal. Vi åt mycket jämnbart hemma. M. bröcker
och lite glädde el. mjölk som desser, Kläm körkades
mycket också som vi åt om kvällarna. Ja man
kökade jämnbosylet, inte så mycket, man
kökade båiken med bröcker och lit. saltet tills
tysten blev klar, hälde på glasburkar parafinerade
och band papper över. Såft körkades mesi med
jämnb. Rabarber ell. rimbär blaudat.

Man hukade upp bär och satten, sedan tog
man den på en band tyg för och fäste i buken.
Sedan hävdes massan över och fick tjärs-
minna. Sedan kokades sappen upp med stekeri
och kunnades pick kopa en stund, därefter salicylysa-
lades i, sedan fylldes sappen på flaska som
hartsades, som jag minns 1925-30. Man åt
föltan med mjölk, till puddningar, örterlivet
risgrynsgröt, i kakor etc. som är sappen
grödade man sattsas och saps hävdes i frukosten
herrssappa, men fina och främri att binds
på en glas satt om de kom nån. Ja vid 1930-talets
början tog de stor jordgubbeadlarus vid, sedan
havtomsbunsrullingen minskat till en minicum
hävde soppa till maten förr, och det betalar
sig intill man ofta. Man kan köpa så billigt, men
får du några frer till några kr: kan ingenting smaka
bättre än om man kan få en plöckad dem direkt i
landet.

Allt han heller inte känner i peajar. Nu har ju
dinpensionären förtagit sitt som är det i mycket,
det är väl den stora revolutionen. Han kan äta för
året om (färskar).

Ja, vi brödde gräne med frädgårdsnästarn, han
odlade frukter och grönsaker i drivhus, han börja-
de under kristiden 1974-18 med det, men så länge
jag kan minnas köpte manur 8-10 flauter -
och eftersom vi var alla fissa på. Hanna
köpte röda frukter, vi åt dem skivrade på
smörgräss med salt på, sedan på sommaren
när vi hade själv bruktade vi dröppa dem i
bröd och äta. De som klarare var på hösten
innan frosten, hakades in grön i åttikolag
om bröd och kugghål. Fruktens frön jätta ättes nu, de
unge åter men frukten är äldre, tillätska fruk-
ballad. Jag själv försökte med frukter i matlagningen
1950. Numera säljs inte mycket frukter till husbehov.

i väras fick jag köra till Falu stads för att få tag
 på planter. Det har ju blivit så nu att såda
 om man och frästun arbetar för att hålla så hög
 standard som mig lägger, och då blir det inte föd
 och seb "för prisbelönsadling". Det finns
 i närmaste omgångsnebb, men härdgårdarna ska
 vara som somrör saker, den ena finare än
 den andra, där finns ingen plats för något "källand".
 Men jag ville inte mista min "hare" för allt i världen.

I min barudom frökades sattar hyllebar (fläder)
 som var bra om siflyning, man drack det rönni,
 och myppen rökté på flaneratackarna, de frökades
 och det frökades myppesoppa på gästerna.

Häxslungen m
Halmstads ark
1927-30

B. Gunnarsson har bekräftat att han
fick sin första apelsin, han var 11 år.
gick i Skutaby skola och lättare drögnen
döptes sin son i Skestan med alla
barnen som fadolar. Sedan fick alla
skolbarnen sitt sätt av apelsin.

Barnen: Ja jag minns hur Professor Hmd. Gunnarsson
(han hade den första Gunnartuskan i Flärrelöt)
det var hans hembygd) köpte starklasar barnen
till sina flickor, man förd därför barnen tillade
och tömde, tänk om jag fick smaka 1927-30
flindrar fanns inte på landsbygden.

ACC. N.R. M. 16895:14.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Det har här i att bronsäpplet skall
Ha äppkernanit på Fjällunge gräs i
Fjällunge, det kallades i Djydun fällinge-
äpplet men fick sedan heta bronsäpple.
Bröttaen matalade åt det stöd i
Hilleträdgården men han rissde in i
öni det gamla torpet.